

Івасик-Телесик



Казки

Були собі дід та баба. Вже й старі стали, а дітей нема. Журяться дід та баба: «Хто нашої й смерті догляне, що в нас дітей нема?» От баба й просить діда:

— Поїдь, діду, в ліс, вирубай там мені деревинку, та зробимо колисочку, то я положу деревинку в колисочку та й буду колихати; от буде мені хоч забавка!

Дід спершу не хотів, а баба все просить та просить. Послухався він, поїхав, вирубав деревинку, зробив колисочку... Положила баба ту деревинку в колисочку, колише й пісню співає:

*Люлі-люлі, Телесику,
Наварила кулешику,
Буду тебе годувати.*

Колыхала-колыхала, аж поки полягали вони увечері спати. Встають уранці — аж з тієї деревинки та став синок маленький. Вони так зраділи, що й не сказати! Та й назвали того сина Телесиком.

Росте той синок й росте — і такий став гарний, що баба з дідом не навіщаються з нього.

От як підріс він, то й каже:

— Зробіть мені, тату, золотий човник і срібнеє весельце, буду я рибку ловити та вас годувати!

От дід зробив золотий човник і срібнеє весельце, спустили на річку, він і поїхав. То оце він їздить по річці, ловить рибку та годує діда й бабу, наловить

та віддасть — і знову поїде. А мати йому їсти носить. Та й каже:

— Гляди ж, сину, як я кликатиму, то пливи до бережка, а як хто чужий, то пливи далі!

От мати наварила йому снідати, принесла до берега та й кличе:

Телесику, Телесику!

Приплинь, приплинь до бережка!

Дам я тобі їсти й пити!

Телесик почув.

— Ближче, ближче, човнику, до бережка! Це ж моя матінка снідати принесла.

Пливе. Пристав до бережка, наївся, напився, відіпхнув золотий човник срібним весельцем і поплив далі рибку ловити.

А змія й підслухала, як мати кликала Телесика, та прийшла до берега і давай гукати товстим голосом:

Телесику, Телесику!

Приплинь, приплинь до бережка!

Дам я тобі їсти й пити!

А він чує.

— То ж не моєї матінки голос! Пливи, пливи, човнику, далі! Пливи, пливи, човнику, далі!

Махнув весельцем — човник і поплив. А змія стояла-стояла та й пішла від бережка геть.

От мати Телесикова наварила йому обідати, понесла до бережка та й кличе:

*Телесику, Телесику!
Приплинь, приплинь до бережка!
Дам я тобі їсти й пити!*

Він почув:

— Ближче, ближче, човнику, до бережка! Це ж моя матінка мені обідати принесла.

Приплив до бережка, наївся, напився, віддав матері рибку, що наловив, відіпхнув човник і поплив знову.

А змія приходить до берега та знов товстим голосом:

*Телесику, Телесику!
Приплинь, приплинь до бережка!
Дам я тобі їсти й пити!*

А він почув, що не материн голос, та махнув весельцем:

— Пливи, пливи, човнику, далі! Пливи, пливи, човнику, далі! Човник і поплив далі.

Змія бачить, що нічого не вдіє, та пішла до коваля:

— Ковалю, ковалю! Скуй мені такий тоненький голосок, як у Телесикової матері!

Коваль і скував. Вона пішла до бережка й стала кликати:

Телесику, Телесику!
Приплинь, приплинь до бережка!
Дам я тобі їсти й пити!

А він думав, що то мати.

— Ближче, ближче, човнику, до бережка! То ж мені матінка їсти принесла!

Та й приплив до бережка. А змія його мерщій ухопила з човна та й понесла до своєї хати.

— Зміючко Оленко, відчини!

Оленка й відчинила, змія ввійшла в хату.

— Зміючко Оленко, натопи піч так, щоб аж каміння розпадалося, та спечи мені Телесика, а я підугостей покличу, та будемо гуляти.

Та й полетіла кликати гостей.

От Оленка натопила піч так, що аж каміння розпадається а тоді й каже:

— Сідай, Телесику, на лопату! А він каже:

— Коли ж я не вмю,— як його сідати?

— Та вже сідай! — каже Оленка. Він і положив на лопату руку.

— Так? — каже.

— Та ні-бо: сідай зовсім! Він положив голову:

— Отак, може?

— Та ні-бо, ні! Сідай увесь!

— А як же? Хіба так? — та й поклав ногу.

— Та ні-бо,— каже Оленка,— ні, не так!

— Ну, так покажи ж,— каже Телесик,— бо я не знаю як. Вона й стала показувати, та тільки сіла, а він за лопату та й укинув її в піч, і заслінкою піч затулив, а сам замкнув хату, зліз на превисоченого явора та й сидить. От змія прилітає з гостями.

— Зміючко Оленко, відчини!

Не чує.

— Зміючко Оленко, відчини!

Не озивається.

— От вража Оленка, вже десь повіялась.

От змія сама відчинила хату, повходили гості, посідали за стіл. Відслонила змія заслінку, вийняла з печі, та й їдять — думали, що то Телесик. Попоїли добре, повиходили надвір та й качаються по траві.

— Покочуся, повалюся, Телесикового м'яся наївшись!

А Телесик із явора:

— Покотіться, поваліться, Оленчиного м'яся наївшись!

Вони слухають... Де це? Та знов:

— Покочуся, повалюся, Телесикового м'яся наївшись.

А він знову:

— Покотіться, поваліться, Оленчиного м'ясяца
наївшись!

Вони далі:

— Що воно таке?

Давай шукати, давай дивитися, та й угледіли
Телесика на яворі. Кинулись до явора та й почали
його гризти. Гризли-гризли аж зуби поламали, а не
перегризуть. Кинулись до коваля:

— Ковалю-ковалю, покуй нам такі зуби, щоб того
явора перегризти!

Коваль і скував. Вони як почали знову... От-от уже
перегризуть. Коли летить табун гусей. Телесик їх і
просить:

*Гуси-гуси, гусенята!
Візьміть мене на крилята
Та понесіть до батенька,
А в батенька їсти, й пити,
Ще й хороше походити!*

А гуси й кажуть:

— Нехай тебе середні візьмуть!

А змії гризуть-гризуть... Аж летить знову табун
гусей. Телесик і просить:

*Гуси-гуси, гусенята!
Візьміть мене на крилята
Та понесіть до батенька,*

*А в батенька їсти, й пити,
Ще й хороше походити!*

Так і ці йому кажуть:

— Нехай тебе задні візьмуть!

А явір аж тріщить. Відпочинуть змії та й знов гризуть, відпочинуть та й знов... Аж летить іще табун гусей. Телесик так їх просить:

*Гуси-гуси, гусенята!
Візьміть мене на крилята
Та понесіть до батенька,
А в батенька їсти, й пити,
Ще й хороше походити!*

І ці кажуть:

— Нехай тебе заднє візьме!

Та й полетіли.

Сидить сердешний Телесик, от-от явір упаде, от-от доведеться пропасти! Коли це летить собі одне гусеня: відбилося — насилу летить, Телесик до нього:

*Гуся-гуся, гусенятко!
Візьми мене на крилятко
Та понеси до батенька,
А в батенька їсти, й пити,
Ще й хороше походити!*

От воно:

— Сідай!— каже та й ухопило його на крила. Та втомилось сердешне, так низько несе. А змія за ним

— ледве не вхопить його — женеться. Та таки не наздогнала. От воно принесло та й посадило Телесика на призьбі, а само ходить по двору, пасеться.

От сидить Телесик на призьбі та й слухає, що в хаті робиться. А баба напекла пиріжків, та виймає в печі, і каже:

— Це тобі, діду, пиріжок, а це мені пиріжок!

А Телесик знадвору:

— А мені?

То це вона знову виймає пиріжки та:

— Оце тобі, дідусю, пиріжок, а це мені!

А Телесик знову:

— А мені?

Вони й почули. Що це?

— Чи ти чуєш, діду, щось наче гукає?

— Та то,— каже дід,— мабуть, так учувається.

Та знов баба:

— Оце тобі, дідусю, пиріжок, а це мені!

— А мені? — каже з призьби Телесик.

— Отже, таки озивається! — говорить баба та зирк у вікно — аж на призьбі Телесик. Вони тоді з хати, та вхопили його, та внесли в хату, та такі раді...

А гусятко ходить по двору, то мати й побачила.

— Он гусятко ходить. Піду впіймаю та заріжу.

А Телесик каже:

— Ні, мамо, не ріжте, а нагодуйте його! Коли б не воно, то я б у вас і не був.

От вони нагодували його, й напоїли, і під крильця насипали пшона. Так воно й полетіло.

От вам казочка, а мені бубликів в'язочка.